

Ide figyeljen, András gazda, nem fogok én itt hímezni-hámozni, megmondom úgy, ahogy van, én a születendő gyermeke ártatlan és tiszta lelkéért jöttem, mondta az Ördög Napóleon képében, és az Örzse bent a tisztaszobában szörnyen ordított az ágyában, szétterpesztett lábakkal, dőlt róla a verejték, és a kutyák csaholtak kint az udvaron, tán érezték az Ördög kénes szagát, és előbújt a régi lelkük, mert a kutya őseredetileg az Ördög szolgálja volt, csak aztán pártolt át az emberhez, úgy mesélték a régiek, hogy a szalonnás kenyérnek meg a zsíros tarhonyának nem tudott ellent állni, és az

András gazda azt kérdezte az Ördögtől, hogy a császáruk őfelségévé is tud-e változni, mert igen-csak megnézné, hogyan fest a magyarok királya, és akkor a konyhában megszólalt mély, bűgő hangján a Ferenc császár, aki kissé fáradtnak és csalódottnak tűnt, magas, szálbél ember, mint akinek nem adnak rendszeren enni, a feje hosszúkás, mint egy sütőtök, félig kopasz, ami haja meg maradt, az mind ősz, mint a galamb, huszárnak volt öltözve, piros nadrágot és hosszú, fekete csizmát viselt.

„A Pokolból jöttem, András gazda, a gyermeked lelkéért” – mondta az Ördög a magyar király képében.

„Minek az Ördögnek az én gyerököm lelke, ha szabad mögkérdeznöm” – tudakolta az András gazda.

Az András gazda próbálta messzi terelni a témát, hátha az Ördög elfelejti ezt az egész lélekügyet, és azt mondta az András gazda, hogy ő úgy tudja, hogy van a királynak egy leánya, aki csodaszép, és azt is hallotta, hogy a császár nekiadta ezt a leányt a Napóleonnak, és ő bizony ezt a csodaszép császárnét is megnézné, ha van reá mód, és az Ördög akkor a Mária Lujza hercegnővé változott, és az András gazda majdnem lehuppant a székről a döbbenettől, mert egy hófehér kebelű, rózsás orcájú, finom ifiasszony ült vele szemben az asztalnál, a bőre mintha fehér selyemből készült volna, göndör hajában cifra virágok, szeme szomorúan pász-

tázta a végestelent, és a hercegnő vékonyka, selypítő, kényes hangján azt mondta, hogy az András gazda eléggé együgyű ember, konkrétan olyan ostoba, hogy falat lehetne dönteni vele, mert azt még egy tanyás paraszt is tudhatná, hogy az Ördögnek van egy palotája a föld alatt, ahol is a legszebb teremben van egy díszes vitrin, és abban a vitrinben gyűjti az Ördög a tiszta lelkeket, napszámra el tud bennük gyönyörködni, és néha kivesz a szekrényből egyet-egyet, és bekeni sárral meg bűnnel, ez a legszebb mulatsága, és amikor keni a tiszta lélekre a bűnt meg a sárt, akkor a legboldogabb az Ördög, és ilyenkor mindég azt dünnyögi maga elé, hogy közel már a győzelem, minden sáros lélekkel egyre közelebb.

„Érti már?” – kérdezte az Ördög, és hirtelen visszaváltozott Ördöggé.

„Értöm” – mondta az András gazda, és gondterhelten vakarta meg a szőrös fülét.

Csak azt nem értette, miért pont az ő gyermekének a lelke kell az Ördög komának, hiszen ez a gyermek még meg se született, de az Ördög ökével keményen az asztalra csapott, hogy kell, és punktum, és megkérdezte az András gazdát, hogy mi az ára a fiú lelkének, és az Ördög füléből szürke füst csapott elő.

„Milyen fiú? Hát még azt sé tudjuk, fiú lösz a magzat vagy leány” – kiáltott fel az András gazda.

„Maga nem tudja. Én már tudom. Fiú” – mondta az Ördög.

„Mátyás királlyá is tud lényögmülni az Ördög koma?” – kérdezte az András gazda ártatlan képpel.

„Elég volt! Elég volt a cirkuszi majomparádéból! Nyilatkozzék, kend, mi az ára a fiú lelkének! Üssük nyélbe végre a szerződést” – ordított az Ördög.

A tisztaszobában hirtelen megszűnt a jajongás, tökéletes csend lett odabent, riasztó, félelmetes csend, és az András gazda tüstént felpattant a székről, és a szoba felé futott, az Ördög sebesen utána, és az András gazda látta, hogy az Örzse elveszítette az eszméletét szülés közben, úgy feküdt ott némán és mozdulatlanul, mint egy darab fa, és látszott, hogy az anyából félig kibújt már az újszülött csecsemő, és az András gazda féktelen rémületben megragadta az anyából jócskán kilógó magzatot, és egyetlen határozott rántással kitepte az anyjából a gyermeket, és látta, hogy zömök, erős kis test ez, és a magosba emelte a fiát, jól megrázta, de a gyermek még ekkor sem sírt fel.

„Holva születött a szöröncsétlen” – mondta az András gazda, és sírva fakadt. „A magáé löhet” – szölt, és a halottnak hitt gyermeket az Ördög kezébe nyomta.

„Ostoba kend, mint egy tulok, vagy mint a bodrogközi rigó, hát dehogy született halva” –

mondta az Ördög, azzal bicskát vett elő, és levágta hamar a burkot a gyermekről.

Él ez a fiúcska, csak büszke, szégyelli a sírást, nem fog ez sírni egész életében, különb ez annál, különb fából faragták, mondta büszkén az András gazda, de a jóslata nem vált valóra, mert a gyermek hamarost felsírt, és az András gazda kikapta az újszülöttet az Ördög veres kezéből, és a bádoglavóiban megfürdette, hogy a vér meg az anyaméh mocsokja letisztuljon a gyermekről, aztán pólyába tette, de az a gyermek olyan erős volt, hogy az izmos kis lábacskaival folyton kirúgta magát a pólyából, ahányszor csak beledugták a pólyába, a gyermek már repült is ki belőle, így aztán az András gazda inkább odafektette a kis embert mezítelenül az anyja mellére, ahol a gyermek rögvest megnyugodott, abbahagyta a rugdosást és a sírást, és lassan az Örzse is magához tért, és nézegette a cseppséget, méhének gyümölcsét a mellén, melengette a fiút kebelének hőjével, ahogy az anyák szokták óvni csemetéjüket, és végül azt mondta az Örzse, hogy kemény kis legény ez, olyan szemei vannak, mint a parázs, és az atyja büszkén vágta reá, hogy viszont a gyermek orra nagy, olyan élesen ugrik ki a fejből, mint madárnak a csőre, amivel vág.

„Rózsás az orcája és sima” – mondta szelíden az Örzse.

„Kemény a kis homloka, baltával sé lőhetne bezúzni” – mondta büszkén az András gazda.

És akkor az Ördög belékarolt a gazdába és a konyha felé húzta, és leültek megint az asztalhoz, az ablak alá, és az Ördög üzletet ajánlott az András gazdának, azt mondta, beszéljék meg a dolgot, mint férfi a férfival, nem kell ide asszony, és az András gazda csak makacsul ingatta a nagy, busa fejét, hogy nincsen üzlet, nincsen alku, mert ő rendes római katolikus ember, nem üzletel a Patással, főleg nem az egyetlen, újszülött gyermeke lelkével, és azután az Ördög sarokba akarta szorítani az András gazdát, mégpediglen azzal, hogy mit húzódozik az az Ördögtől, nem olyan családból származik ő, ahol húzódozni szokás a Patástól, mert hiszen a gazda nagyatyja már egyszer kötött alkut vele, a Dánielről van szó éppen, az atyja atyjáról, akit Szegeden annak idején csak úgy hívtak, hogy „a boszorkányok kapitánya”, és ha még csak a Dániel főbíró lett volna az üzletfele, de nem, nemcsak ő, mert még annak a felesége is, az András gazda nagyanyja, az is boszorkányi rangban szolgált az Ördög hadseregében.

„Mög is lőtt annak a böjtje vastagon” – legyintett mérgesen az András gazda. „A Dániel öregatyámat mög a feleségit mögégötték a velőd való pajtáskodásér, máglyán füstölték el őket Szöged főterin.”

„Csak mert nem tartották a szájukat! Örökké élhettek volna, vagy legalábbis százhusz évig, de sok szalonnát ettek, csúszós lett a szájuk, és csak folyt ki rajta a sok buta szó. Fűnek-fának eldicsekedtek a sátáni paktumról, meg hogy bűbajos tudományukkal meg az én segedelmemmel hét esztendőre elvonták az esőt, a harmatot a szege-di határból, a Tiszából meg a halakat, és azután mindezt évenként másfél akó pénzért bocsátották áruba, és én hiába mondtam, hogy tartsák szorosán a szájukat, azok csak fecsegtek, szájaltak szünet és vég nélkül, tán még a tűzön is.”

Az András gazdának meg eszébe jutott az a történet, amit még az atyjától hallott, hogy a nagyatyja meg a nagyanyja megégetése után az atyja meghívta az ítélkező nemes tanácsot vacsorára, és miután a tanácsos urak jóízűen megették a bográcsos húst, csak akkor világosította fel őket arról, hogy boszszú áldozatai lettek, és kutyahúst ettek, azok meg öklendeztek erősen a körtefa tövében, és a nevezetes eset után az egész családot, minden egyes tagját „kutyá Rúzsza” névvel illették a környéken.

„Isten neki, fakereszt, mi az ára a gyermek lelkének?” – kérdezte újfent az Ördög.

„Nincs ára, mögmondtam, hogy nem eladó” – vágta ki az András gazda keményen.

De az Ördög egyre csak erősködött, hogy így meg úgy, és hogy ő lélek nélkül tapodtat se megy

innét, és az András gazda is erősen felbőszítette magát, hogy az ő tanyáján senki se hepciáskodjék vele, mert reá uszítja a kutyákat, itt ő parancsol, senki más, és az Ördög füleiből most fekete füst csapott fel, fenyegetőzött, öklét rázta, valósággal őrjöngött, és az András gazda hirtelen a háta mögé nyúlt a fásládába, és megragadott egy nagyobb darab keményfát, és azzal úgy koponyán verte az Ördögöt a két szarva között, hogy az félájultan zuhant hátra a székről, és az András gazda még bele-rúgott néhányszor a bagariacsizmája orrával a földön heverő Ördögbe, aztán megragadta a patájánál fogva, és a padlón húzta ki a házból, egyenesen a kút felé, és a kutyák örülten csaholtak, és az Ördög kábultan nyöszörgött, hogy megbánja ezt még az András gazda, mert ő bosszút áll, lássa meg, rettenetes bosszút áll rajta, és a Sándor lelke akkor is az övé lesz, ha törik, ha szakad, mire az András gazda megtorpant.

„Milyen Sándor? Az mög ki?” – kérdezte az András gazda csodálkozva.

„Te, büdös paraszt, hát a fiad, az a Sándor. A Rózsa Sándor” – mondta kábultan az Ördög.

„Az én fiam? Lúfaszt! Hogy is né, a kurva ördög! Az András lösz, mint az atya!” – mondta az András gazda.

Azzal fogta az Ördögöt, nagyot nyögve felemelte, mert olyan nehéz volt a Sátán, mint az ólom-

madár, és az András gazda belehajította a kútba, és még hallotta, ahogyan zuhan az Ördög, és a teste neki-nekicsapódik a kút oldalának, és végül megvárta az András gazda, míg hall letről egy nagy csobbanást,

„Itt az ideje, hogy hazatalálj a Pokol fenekére” – mondta az András gazda a kútba nézve, és, mint aki jól végezte dolgát, levette a láncról a kutyákat és visszament a házba, és a tisztaszobában az ágyon az Örzse dajkálta a gyermeket: „Sanyikám, Sanyi gazdám, Sanyi bácsim”, gügyögte a cseppségnek, és akkor az András gazda úgy gondolta, ezzel már nincsen mit csinálni, eldöntetett, meg aztán végül is oly mindegy, ha Sándor, hát Sándor, még ha az Ördög keresztelte is annak, hát legyen akkor Sándor, és akkor majd a második fiú lesz Bandi, egyszer az életben lehet az Ördögnek meg az asszonynak is igaza.